

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 204: Tất Cả Các Pháp Đều Đồng Một Thể, Trên Tánh Thể Vốn Là Một. Nếu Lãnh Hội Được, Mới Biết Tâm, Phật, Chúng Sanh, Cả Ba Không Sai Biệt

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 014)

Chuyên ngữ: Tịch Minh

【Tất cả các pháp đều đồng một thể, trên tánh thể vốn là một. Nếu lãnh hội được, mới biết Tâm, Phật, Chúng sanh, cả ba không sai biệt.】

Câu nói “**Tâm, Phật, Chúng sanh, tam vô sai biệt**” (Tâm, Phật và Chúng sanh, cả ba không có sự khác biệt), trong các Kinh luận Đại thừa đã nói đến rất nhiều rồi. Các vị đồng tu thông thường cũng đều nhớ được, cũng đều có thể nói ra được, nhưng cái nghĩa thú chân thật của nó thì lại rất sâu, rất rộng.

“Tâm” là bản thể, là Năng biến (chủ thể hay biến hiện). “Phật” và “Chúng sanh” là hiện tượng, là Sở biến (đối tượng được biến hiện). Năng biến chỉ có một, mà cái Sở biến dẫu cho có nhiều đi chăng nữa, thì cũng đều từ một cái Năng biến kia mà sanh ra. Cho nên chúng đồng một thể, cùng một cái Tâm.

Chữ “chúng sanh” được nói ở chỗ này, nghĩa bao hàm rất rộng, quý vị không được hiểu lầm. Chúng sanh là chỉ chúng sanh trong chín pháp giới (Cửu pháp giới), là mang ý nghĩa này. Phật là người giác ngộ viên mãn. Chúng sanh trong chín pháp giới đều là mê, chưa có giác ngộ hoàn toàn. Bồ Tát so với chúng ta thì là giác ngộ, nhưng so với Phật thì các Ngài vẫn còn mê, các Ngài vẫn chưa giác ngộ [viên mãn]. Chín pháp giới đều gọi là chúng sanh.

“Chúng sanh” được nói ở đây, ngoại trừ Phật ra thì tất cả đều bao gồm trong đó. Không những chúng sanh hữu tình trong chín pháp giới bao gồm trong đó, mà chúng sanh vô tình cũng bao gồm trong đó luôn. Vô tình chính là cái mà chúng ta gọi là hoàn cảnh y báo, là môi trường sinh hoạt của chúng sanh hữu tình trong chín pháp giới. Trong Phật pháp gọi là “vô tình”, danh từ hiện nay chúng ta gọi là thực vật, khoáng vật, đây là vô tình; còn động vật là hữu tình,

hiện nay chúng ta phân loại như vậy. Những thứ này đều là chúng sanh, là những hiện tượng do các duyên hòa hợp mà sanh khởi, toàn bộ đều là từ trong tự tánh biến hiện ra, cho nên gọi là đồng thể. Điều này nói rõ lên rằng: mười pháp giới y chánh trang nghiêm đều cùng một bản thể, cho nên ba thứ này [Tâm, Phật, Chúng sanh] không có sai biệt, một mà ba, ba mà một.

Ví như lấy vàng làm đồ vật, đồ vật nào cũng là vàng (Dĩ kim tác khí, khí khí giai kim). Chúng ta dùng vàng ròng làm thể, chúng ta dùng cùng một loại vàng đó để tạo ra mười pháp giới. Chúng ta đem đúc thành một pho tượng Phật, đúc thành một pho tượng Bồ Tát, đúc một pho tượng A La Hán, cho đến làm thành một con chó nhỏ, con mèo nhỏ, làm thành hình tượng súc sanh. Thành phần của vàng là như nhau, trọng lượng như nhau, giá trị cũng như nhau, nào có sai biệt gì đâu? Không có sai biệt.

Không thể nói rằng pho tượng Phật này thì đắt hơn một chút, còn con chó nhỏ, con mèo nhỏ kia thì rẻ hơn một chút, không có chuyện đó. Màu sắc chất lượng như nhau, trọng lượng như nhau, thì giá tiền phải tương đương. Không thể nào vì đây là tượng Phật mà giá tiền cao hơn một chút được, không có cái đạo lý này. Ba thứ không sai biệt!

Từ trong cái ví dụ này, chư vị hãy tỉ mỉ mà thể hội. Thể - Dụng bất nhị (Thể và Dụng không phải hai), Tánh - Tướng nhất như (Tánh và Tướng vốn như nhau), những lời này cùng với câu “Tâm, Phật, Chúng sanh, tam vô sai biệt”, ý nghĩa hoàn toàn tương đồng.

Phật thuyết pháp, rất nhiều những lời nói này, có thể đem ra để giải thích hỗ tương cho nhau. Có như vậy, ý nghĩa của nó quý vị mới thật sự có thể minh liễu, mới có thể thể hội được. Phật dùng phương pháp này để nói, cái diệu dụng của Ngài chính là dạy chúng ta đừng chấp trước, nói cách nào cũng được cả. “Tánh Tướng nhất như”, được! “Thể Dụng bất nhị”, cũng được! “Tam vô sai biệt”, cũng được luôn! Nói cách nào cũng xong, đừng nên chấp trước vào ngôn ngữ, đừng nên chấp trước vào danh từ, như vậy mới là đúng.

Cho nên tất cả các phương thức, không gì khác hơn là dạy chúng ta lìa phân biệt, lìa chấp trước. Nếu không thì cứ giảng một danh từ là được rồi, hà tất phải giảng nhiều như vậy làm gì? Ngài có dụng ý của Ngài ở trong đó. Những điều này đều là tôn chỉ quan trọng ở trong “Kinh Kim Cang”.